

Eđitim Programları

AHLAK

Giriş

Ahlak, insanın bir amaca yönelik olarak kendi arzusu ile iyi davranışlarda bulunup kötülüklerden uzak olmasıdır.

Ahlak denince akla din gelir. Din ve ahlak birbirinden ayırtılmaz. Dolayısıyla Müslüman olmak aynı zamanda güzel ahlak sahibi olmaktır. Peygamber Efendimiz (sav), “Müminlerin iman açısından en mükemmel olanı, ahlakı en iyi olanıdır.” (Buhari, Edeb, 39) buyurmuştur. Bu duruma göre ahlaki açıdan mükemmel bir anlayış ve davranışa sahip olmayan kişi, iman açısından da kemale ermiş olamaz.

İslam ahlakı Kur’an-ı Kerim’e dayanır. Yani her yönüyle Cenab-ı Allah tarafından vahiy yoluyla belirlenmiş bir davranışlar manzumesidir. Her şeyden önce İslam ahlakı bir vazife ahlakı şeklinde ortaya çıkmıştır. Zira Kur’an-ı Kerim’deki her emir, müminler için bir görev belirlemiştir.

Bunun için Müslüman şahsiyetin Kur’an ahlakıyla ahlaklanması gerekir. Hz. Aişe validemize Hz. Peygamber’in (sav) ahlakı sorulduğu zaman, “Siz hiç Kur’an okumuyor musunuz? Onun ahlakı Kur’an’dı.” cevabını vermiştir.

Kur’an ahlakı, Yüce Mevla’mızın Kur’an-ı Kerim’de bize bildirdiği, Hz. Peygamber’in (sav) de bizzat yaşayarak örnek olduğu ahlakıdır.

Modern yaşam tarzının insanı sürüklediği ölçsüz hayat anlayışı, insandaki ahlak değerlerini de yozlaştırmaktadır. İnsan zamanla değerlerine karşı bir kopuş yaşamakta, değerleriyle bağı zayıflamakta, Kur’an’da da haber verilen kimi kavimlerin düştüğü yanlışlıkların aynısına düşebilmektedir. Toplum, girdiği bu ekonomik, sosyal, kültürel ahlak krizinden çıkarmak için İslam ahlakının yerleşmesine ihtiyacımız var.

Bu dersle amaçlanan güzel ahlakı hayatın her alanında yaşayan bir toplumun oluşmasına katkıda bulunmaktır. Ahlak programıyla, kâmil insanın inşası hedeflenmektedir.

Bunun için güzel ahlakın, Müslüman kimliğimizin en hayati unsurlarından biri olarak gündemimize yerleşmesi amaçlanmalıdır.

Bu konunun üzerinde titizlikle durmak, din ve ahlakın ayrılmaz bütünlüğünü iyi işlemek gerekir.

Program işlenirken özellikle Kur’an kıssalarında geçen bazı toplulukların ahlaki yozlaşmaları ve peygamberlerin bunlara karşı tutumları, Resulullah’ın (sav) ticari, sosyal, kültürel vb. ahlaki örneği günümüze taşınmalıdır. Ayrıca ahlak konusunun teoriden daha ziyade pratikle alakalı olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle bu programı alan her arkadaşın bulunduğu çevrede örnek bir Müslüman olması beklenir.

1. HAFTA

İNSANIN YARATILIŞI VE HAYATIN AMAÇI

- İnsanın yaratılış gayesi ve hikmeti
- Allah için yaşamak

Ezber ayeti: En'am 162

AMAÇ / KAZANIM

- Yaratılışımızın amaçları doğrultusunda insan-Allah ilişkisi bilincini kavrar.
- Allah'tan bağımsız bir hayat anlayışının olamayacağını kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Zariyat 56, Bakara 30, Tin 4, Enam 162, Nahl 30-32 (Fizilal, Elmalı, Tefhimul Kuran tefsirleri)
- Allah (cc), Mustafa İslamoğlu
- "İnsan olmak", Ali Şeriatî

2. HAFTA

EN DEĞERLİ OLAN: ALLAH'IN RIZASI

Ezber ayeti: Bakara 209

AMAÇ / KAZANIM

- Amellerin Allah için olduğunu, O'nun hoşnutluğunun kazanılması gerektiğini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Tevbe 109, Hacc 11-13, Bakara 209 (Fizilal, Elmalı, Tefhimul Kuran tefsirleri)
- Yürek Devleti, Mustafa İslamoğlu

3. HAFTA

DOĞRULUKLA ŞEKİLLENEN BİR HAYAT

- İslam'ın doğruluğa verdiği önem. Yalandan kaçınmak
- İstikamet üzere olmak
- Doğrulukla dürüstlük, yalanla yanlış arasındaki farklar

Ezber ayeti: Tevbe 119

AMAÇ / KAZANIM

- Doğruluğun hikmet ve faziletini öğrenir. Doğrulukla dürüstlük arasındaki farkı ve hayattaki kazanımlarını kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Bakara 271, Nisa 87-122, Ahzap 23, Maide 1, Hud 112, Şura 15, Lokman 17, Yunus 16 (Fizilal, Elmalı, Tefhimul Kuran tefsirleri)
- Güzel İnsan Modeli, Nevzat Tarhan, Sh: 83-85
- Hikâyelerle Kavramlar, "Doğruluk", Hüseyin Özhazar, Cilt 1, Sh: 175-191

4. HAFTA**İLAHİ SINIRLARI
GÖZETMEK**

- Günahтан sakınmak
- Şüpheli şeylerden uzak durmak

Ezber ayeti: Şems 8-10

AMAÇ / KAZANIM

- Günah ve günahı önemseme, ondan kaçınmanın gerekliliğini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Enfal 29, Nisa 31, En'am 120, Casiye 7, Şuara 221-223. Ayrıca En'am 151, Nisa 31, Şura 36-38, Necm 32. (Fizilal, Elmalı, Tefhimul Kuran tefsirleri)
- Hadisler: Buhari, İman 39
- Riyazus Salihin, 57, 63 ve 71.
- Hadisler, İmam Gazali, İhya-ı Ulumuddin
- Esmâ-i Hüsnâ, "El-Alim", M. İslamoğlu

5. HAFTA**HAK VE ADALET**

- Allah Hakkın ta kendisidir
- Allah için haklara riayet etmek
- Ahlakî değer olarak adalet ve zulüm
- İktidar ve adalet
- Adalet ve eşitlik düşüncesi arasındaki fark
- İtidal ve aşırılık

Ezber ayeti: Maide 8

AMAÇ / KAZANIM

- Hak kavramını bütün yönleriyle öğrenir.
- Ebeveyn, eş, çocuk, bütün insanlar ve her canlının hakkına riayet etmenin önemini kavrar. Zulmün yeryüzünden kalkması için düşünsel olarak eşitlik ve adaletin farklı olduğunu kavrar. İnsanın yaptığı tüm işlerde itidal ve sakin ruhunu kazanması gerektiğini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Hacc 30-32,62, Nahl 3, Ankebut 44, Zümer 5, İbrahim 19-20, Casiye 22, Hicr 88, Maide 32, Sebe 49. Adalet: Maide 8, Nahl 90-91-92, Sebe 31-34, Fetih 26, Bakara 143 (Fizilal, Elmalı, Tefhimul Kuran tefsirleri)
- Riyazu's-Salihin, Müslümanların haklarına saygı göstermek bahsi
- AOF İlahiyat Önlisans İslam Ahlakının Esasları, Aile Ahlakı bölümü
- Güzel İnsan Modeli, "Sadakat" bölümü, Nevzat Tarhan
- Temel Kavramlar, Hüseyin K. Ece
- Zamanın Ruhü, Turgay Aldemir

6. HAFTA

İYİLİKTE (BİRR) YARIŞMAK

- Hayırlı işlere koşmak
- Hayır ve iyiliklerde öncülük etmek
- Hayırda devamlılık

Ezber ayeti: Maide 2

AMAÇ / KAZANIM

- Hayırda öncülük, devamlılık ve hayırlı işlere katılmanın gerekliliğini kavrar.

KAYNAKLAR

- Müslüman'ın Ahlakı, Muhammed Gazali
- Ayetler: Al-i İmran 104, Bakara 148 (Fizilal, Elmalı, Tefhimul Kuran tef.)
- Pasif İyiden Aktif İyiye, M. İslamoğlu
- Her Zaman Her Yerde İyilik, Hüseyin Özhazar

7. HAFTA

İLİM AHLAKI

- Allah için ilim tahsil etmek
- Allah için sabretmek

Ezber ayeti: Bakara 32

AMAÇ / KAZANIM

- İlimin bir üstünlük, bürülenme ve cedel için değil Allah'ın hoşnutluğuna ulaşmanın bir yolu olarak öğrenilmesi gerektiğini kavrar. İlimin temel amacının Allah'ı tanımak olduğunu kavrar. Faydalı ilmin tüm insanlığın hayrına olduğunu kavrar. Bu yoldaki tüm çabanın sabır ve merhamet ekseninde, rıza-i ilahi için olduğunu kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Taha 114, Zümer 9, Mücadele 11, Fatır 28.
- Riyazu's Salihin, İlimin üstünlüğü bahsi
- Hikâyelerle Kavramlar, Bilgi, Hüseyin Özhazar, Cilt 1, Sh: 271-298

8. HAFTA

BİRLİKTE YAŞAMA VE KARDEŞLİK

- Kardeşlik hukuku: Davranışlara dikkat etmek
- Sosyal çevre
- Evde, aile içinde ve akrabalar arasında edep
- Kadın-erkek ilişkilerinde adab

Ezber ayeti: İsra 23

AMAÇ / KAZANIM

- Müslümanın tüm insanlara ve çevresine karşı sorumluluklarını öğrenir, kardeşliği ve ilkeli duruşu zedeleyecek davranışlardan uzak durmanın gerekliliğini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Hucurat 49, Al-i İmran 103, İsra 26 (Elmalı, Tefhimul Kuran tefsirleri)
- Riyazu's Salihin
- Kardeşlik Çağrısı, Ramazan Kayan
- Müslüman Şahsiyeti, M. Ali Haşimi

9. HAFTA**KONUŞMA ADABI - I**

- Söze dua ile başlamak
- Sert, hakaretamiz, sövgüyle ve kaba konuşmamak (münakaşa ve üstün gelmek için konuşmamak)
- Boş konuşmamak (bütün söylediklerimizden Allah'ın haberdar olduğunu bilerek konuşmak)
- Yumuşak konuşmak
- Hikmetle ve güzel sözle konuşmak
- Olumlu dil ve örnekleme (her şeyin Allah'ın dilemesiyle olacağını bilerek konuşmak)

Ezber ayeti: İbrahim 24-26**AMAÇ / KAZANIM**

- Söze dua ile başlayarak O'na sığınmayı ve sözü, O'nun adı ile güçlendirmenin gerekliliğini kavrar. Her konuda güzel, yumuşak ve tatlı bir dille konuşmanın boş söz ve sövgü dilini kullanmamanın, sert ve kaba dille konuşmamanın önemini kavrar.
- Münakaşada üstün gelmeyi amaçlayan söylemlerden kaçınmak gerektiğini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Zariyat 19, Furkan 77, Fatır 15, Al-i İmran 159, Nisa 110, Bakara 45-153, Rad 14, Araf 55-56, Secde 15-16, Nahl 125, Bakara 269, Nisa 54, Mu'minin 3, Lokman 18-19
- Kitabu'l Kalb/Yürek Çağrısı, Ramazan Kayan, Sh: 121,139
- Namaz Çağrısı, Ramazan Kayan, Sh: 141
- İslam'da Namaz ve Teheccüd, Zeki Duman, Sh: 155-170
- Ahlak Dersleri, Taha Yusuf
- Dua, Ali Şeriatî
- Hikâyelerle Kavramlar, Güzel Söz, Hüseyin Özhazar, Cilt 2, Sh: 235-248

Ayetler: Taha 6-7, Mücadele 7-10

10. HAFTA

KONUŞMA ADABI -II

- Gıybet yaparak konuşmamak
- Gizemli ve fısıltılı konuşmalardan kaçınmak
- Zanla konuşmamak, istihzayla konuşmamak
- Sır saklama adabı
- Ölüler hakkında sövgüyle konuşmak

Ezber ayeti: Ahzab 70

AMAÇ / KAZANIM

- Toplum içinde fısıltıyla konuşarak başkalarını kuşkulandıracak davranışlardan kaçınılması gerektiğini kavrar.
- Ölüler hakkında muhatabı incitecek bir üslupla konuşmamayı ve gıybet etmemeyi kavrar.
- Konuşulan her şeyin yazıldığını ve hesap sorulacağını bilerek konuşmak gerektiğini kavrar.

KAYNAKLAR

- Hucurat 11-12, İsrâ 36, Yunus 10-36, Nahl 16-125, Kaf 50-18, Zuhruf 43-58, Hümeze 1
- Hadisler: Buhari, Edep 31, İman 4-5, Rikak 3,23, Tirmizi, Zuht 61,62
- Müslümanın Şahsiyeti, M. Gazali
- Riyazu's Salihin
- Adab-ı Muâşeret, M. Zeki Duman
- Ayetler: Kehf 23-24. Hadisler: Buhari, Cenaze 96, Tirmizi, Cenaze 33, Ebu Davut, Edep 49
- Duyguların Dili, Konuşma Bölümü, Nevzat Tarhan
- Ahlak Dersleri, Taha Yusuf
- Hikâyelerle Kavramlar, Hüseyin Özhazar, Cilt 3, Sh: 165-182

11. HAFTA

TEMEL AHLAKİ ÖZELLİKLER

- Nezaket, şefkat, affedici olmak
- Allah için merhametli olmak

Ezber ayeti: Bakara 262

AMAÇ / KAZANIM

- Hayatın her alanında nezaket kurallarına uyma bilincini, şefkat bilincini oluşturmayı, affedici olmanın insana kazandıracaklarının önemini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Al-i İmran 134, Ahzap 53
- Ahlak Dersleri, Taha Yusuf
- Örnekleriyle İslam Ahlakı, Yaşar Kandemir
- Riyazus Salihin
- Hikâyelerle Kavramlar, Nezaket, H. Özhazar, Cilt 1, Sh: 123-138
- Hadislerle Nebevi Ahlak, Hüseyin Özhazar, Sh: 20-23

12. HAFTA**ADAB-I MUAŞERET
ESASLARI**

- Sosyal ilişkilerde muâşeret esasları
- Yetim, fakir, yaşlı ve kimsesizlerle ilişkilerde adab

Ezber ayeti: Tevbe 71

AMAÇ / KAZANIM

- Sosyal hayatta, adab-ı muâşeret kurallarına uyma hassasiyetini kazan-dırmanın, kadın ve erkekler arasında edep ve ahlak kurallarına riayet etmenin gerekliliğini kavrar.
- Yetim haklarına riayet, fakirlerle iletişim hassasiyetinin önemini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Nisa 6, İsra 34, Duha 9, Bakara 177, 271, 273, 220, Nur 30-31, Ahzab 32-57
- Asrı Saadette İslam, Zeki Duman
- Özgün İrade dergisi, Yaşlılar sayısı
- Ahir Zaman İlmihali, Hayri Kırbaoğlu, Sh: 374-378
- Hadislerle Nebevi Ahlak, Hüseyin Özhazar, Sh: 79-81

13. HAFTA**TEMEL AHLAKİ
ÖZELLİKLER**

- Cömert, misafirperver, fedakâr ve mütevazı insan olma bilincinin önemini kavrar.

Ezber ayeti: Muhammed 38

AMAÇ / KAZANIM

- Cömert, misafirperver, fedakâr ve mütevazı insan olma bilincinin önemini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: İsra 29, Leyl 5-10, Lokman 19
- Güzel İnsan, "Cömertlik", "Fedakârlık", "Alçakgönüllülük", Nevzat Tarhan, Sh: 143,164,172
- Hikâyelerle Kavramlar, Cömertlik, H. Özhazar, Cilt 2, Sh: 167-194
- Hikâyelerle Kavramlar, Tevazu, H. Özhazar, Cilt 2, Sh: 195-212

14. HAFTA**ADAB-I MUAŞERET
ESASLARI**

- Başkalarına karşı saygılı olmak
- Gayrimüslimler ile ilişkiler adabı
- Davranışlarda ölçü adabı

Ezber ayeti: Nahl 125

AMAÇ / KAZANIM

- Gayrimüslimler dahil, "öteki" olarak isimlendirilen insanlarla ahlaki, erdemli bir iletişim dili ve tavrı geliştirmenin önemini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Bakara 263, Nahl 125
- Asrı Saadette İslam, M. Zeki Duman
- Adab-ı Muâşeret, M. Zeki Duman

15. HAFTA

AMELLERİMİZDE DENGE

- Ahiret için çalışmak
- Dünya için çalışmak
- Hem dünya için, hem ahiret için çalışmak

Ezber ayeti: Bakara 201

AMAÇ / KAZANIM

- İş hayatımızda Müslüman bir birey olarak var olmanın önemini kavrar. Dünya-ahiret dengesini gözetmenin dünya nimetleri için çalışırken ahireti heba etmemenin gerekliliğini kavrar. Dünyayı ahiretin bir tarlası olduğu bilinciyle yaşamayı kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Zümer 5, İnşirah 7, Necm 39, Nisa 32, İsrâ 19-21, Şura 20, Kasas 77, Bakara 201, Al-i İmran 145, Cuma 10.
- Örneklerle İslam Ahlakı, Yaşar Kandemir, Sh: 211-223
- Müslümanın Ahlakı, Muhammed Gazali
- Muhammedi Ahlak, Mevlana ŞİBLİ, Sh: 123, 138
- Ahiret Bilinci, Hüseyin Özhazar

16. HAFTA

İŞ VE ÇALIŞMA AHLAKI

- İş hayatında dürüstlük (Ticaret Ahlakı)
- Müşteriyi aldatmamak
- Hileli ölçüp biçmemek
- Müşteri kızdırtmamak
- Alışverişte iyi muamele ve alışveriş ahlakı
- Malı överek abartmamak

Ezber ayeti: İsrâ 35

AMAÇ / KAZANIM

- Ticaretimizde dürüst olmayı hedeflemeyi, müşteriyle Allah'ın hoşnut olacağı bir diyalog geliştirmeyi ve hedeflemeyi, İslam'ın ölçü ve tartıda ki hassasiyetinin önemini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Nahl 71, Bakara 188, 275, Nisa 29-31, Maide 1, Nur 37, İsrâ 35, A'raf 85, Mutaffin 1-6
- Örneklerle İslam Ahlakı, Yaşar Kandemir, Nesil Yay., Sh: 211-223
- Müslümanın Ahlakı, Muhammed Gazali
- AOF İlahiyat

17. HAFTA**İŞ VE ÇALIŞMA AHLAKI**

- İşçi ve işveren ilişkileri
- Müslümanın iktisadi hayatı
- Mesai kavramı ve kul hakkı

Ezber ayeti: Bakara 188

AMAÇ / KAZANIM

- Çalışanın çalıştığı iş yerinde İslam'ın çalışma ahlakına göre, işverenin de çalıştırdığı insanlara karşı İslam'ın öngördüğü ahlaki değerlere göre davranmasının önemini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Bakara 188, 282, Al-i İmran 14 (Fizilal, Elmalı, Tefhimul Kuran tefsirleri) İbn-i Mace, Ticaret 1
- Örneklerle İslam Ahlakı, Yaşar Kandemir, Nesil Yay., Sh: 211-223
- Müslümanın Ahlakı, Muhammed Gazali
- İslam Ahlak Esası, İş Ahlakı, AOF İlahiyat Önlisans
- Ahir Zaman İlmihali, Hayri Kırbazoğlu

18. HAFTA**MÜSLÜMAN ŞAHSİYETİN ÖZELLİKLERİ**

- Kibir ve hasetten kaçınmak
- İstiğna, tevazu ve acziyet

Ezber ayeti: İsra 36-37

AMAÇ / KAZANIM

- Kibir ve hasedin iyilikleri yok eden bir ateş olduğunu, bu ateşten korunma ruhunun edinilmesi gerektiğini kavrar.
- İstiğnanın (büyüklenmenin) şirkle eşdeğer olduğunu ve kulluğa engel olduğunu kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: İsra 37
- Şamil İslam Ansiklopedisi
- Ahlak, Muhsin Toprak, Sh: 186-187
- Ahir Zaman İlmihali, Hayri Kırbazoğlu
- Guzel İnsan, Nevzat Tarhan
- İslam'ın Temel Kavramları, Hüseyin K. Ece
- Hikâyelerle Kavramlar, Kibir, H. Öz-hazar, Cilt 3, Sh: 147-164
- Hikâyelerle Kavramlar, Kıskançlık, H. Öz-hazar, Cilt 3, Sh: 11-29

19. HAFTA

MÜSLÜMAN ŞAHSİYETİN ÖZELLİKLERİ

- Murakabe, muhasebe ve murabıt

Ezber ayeti: Al-i İmran 200

AMAÇ / KAZANIM

- Kişinin kendisini kontrol edebilmesinin gerekliliğini ve bunun ancak Allah'a bağlılıkla gerçekleşebileceği bilincini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Yusuf 53, Al-i İmran 30, Kehf 49, Enbiya 47
- Şamil İslam Ansiklopedisi

20. HAFTA

HAYATI İHLÂSLA YAŞAMAK

- Samimiyet, Sözünü yerine getirme
- Sadakat, ciddiyet ve ahde vefa

Ezber ayeti: Zümer 11-14

AMAÇ / KAZANIM

- Dinin samimiyet olduğunu ve sözü önemsenin gerekliliğini kavrar.

KAYNAKLAR

- Ayetler: Nahl 92, Beyyine 5, Zümer 11-14 (Fizilal, Elmalı, Tefhimul Kur'an tefsirleri) Riyazu's Salihin, 175, 176, 87,94, 156,157 hadisler
- Din Nasihattir hadisinin şerhi, Mehmet Görmez
- İhlas Çağrısı, Ramazan Kayan
- Müslümanın Ahlakı, Muhammed Gazali
- Davet, Ramazan Kayan
- Kur'ani Hayat dergisi, İhlas sayısı.

21. HAFTA

SOSYAL MEDYA AHLAKI

Ezber ayeti: Hucurat 12

AMAÇ / KAZANIM

- Çağdaş yaşamı öğrenir ve Müslüman ahlakının sınırlarını kavrar.
- Müslümanın her yerde Allah rızasını gözetmesi gerektiğini kavrar. Sosyal medyanın İslam ahlakı sınırları gözetilerek kullanılmasının önemini kavrar.
- Sosyal medyanın Müslümanlar arasında kullanılmasının önemini fark eder.
- Davet alanlarının sosyal medya aracılığıyla genişleyebileceğini fark eder.

KAYNAKLAR

- Nebevi Bir Eylem Davet, Ramazan Kayan, Sh: 103
- Sosyal Medya Ahlakı, Ali Lidar.
- <https://drkubairmak.com/2015/08/08/sosyal-medya-ahlaki/>
- <http://www.dunyabizim.com/polemik/18702/bir-sosyal-medya-ilmihaline-ihtiyacimiz-var>

22. HAFTA**ÇEVRE AHLAKI**

Ezber ayeti: Bakara 125

AMAÇ / KAZANIM

- Müslümanın yaşadığı toplumsal ve ekolojik çevreye yaklaşımını gözden geçirmenin önemini kavrar.
- Çevrenin bizlere bir emanet olduğunun farkına varır. Allah'a ibadet eden insan dışındaki diğer varlıklara "çevre" adını verdiğimizizi hisseder. Peygamber'in (sav) çevreye verdiği önemi bilir.

KAYNAKLAR

- İslam'ın Çevre Bilincine Katkısı yazısı
- İslam Ahlakının Esasları, Çevre Ahlakı Bölümü, "Temizlik İmandandır", AOF İlahiyat Önlisans
- Erdemli Toplum, Arzımız İrzimizdir, Tire Kitap
- Rahman, 5-10
- Dilaver Demirağ ve Kemal Sayar, Erdemli Toplum, Çevre Konusu

23. HAFTA**SAĞLIĞIN KORUNMASI**

- Temizlik
- Sarhoş eden maddeler
- Bulaşıcı hastalıklar
- Haram olan diğer maddeler

Ezber ayeti: Mü'minin 8

AMAÇ / KAZANIM

- İnsan sağlığını korumanın farz olduğunu bilir. Sağlığın korunmasında beden ve ruh sağlığının aynı ölçüde değerlendirilmesi gerektiğini kavrar.
- Tıbb-ı Nebevî'nin sağlığın korunması ile ilgili tedbirlerin alınmasını, koruyucu hekimlikle ilgili bilgileri; temizlik, bulaşıcı hastalıklardan korunma, sağlıklı ve dengeli beslenmenin yanı sıra hasta olduğunda uygulanması gereken yaklaşımları da gösteren tavsiyeleri içerdiğini bilir. İslamiyet'te haram olan alkol, uyuşturucu, domuz eti gibi maddeler ve sigara gibi mekruh alışkanlıkların, bilimsel tıp açısından da insan sağlığına zararlı olduğunu bilir.

KAYNAKLAR

- Ayet ve Hadisler Işığında İnsan ve Ahlak, Recep Kılıç, Sh: 27-42
- Temizlik bilinci ve alışkanlık kazanabilmek...
- Kur'an'dan Öğütler, İsmail Karagöz, Sh: 413-422

24. HAFTA

KUR'AN'DA ZİKREDİLEN AHLAKİ DAVRANIŞLAR

- Rahmet-merhamet, selam-barış-essenlik, velayet-dostluk, iffet, ahde vefa, emanet, muhabbet-sevgi, ıslah-arabulmak, güzel söz, komşuya iyilik, birr, hayr...

Ezber ayeti: Kalem 4

AMAÇ / KAZANIM

- Bireysel hayatta dikkat edilmesi gereken ahlaki özelliklerin toplumsal hayatın sıhhatine etkilerinin farkına varır. Toplumsal hayatın sağlıklı olması için gerekli ahlaki meziyetleri üzerinde bulundurur, aile hayatına olumlu etkilerinin farkına varır. Arzın imarı ve neslin ıslahı için gerekli kavramların anlam ve içeriklerini bilir.

KAYNAKLAR

- Bilgi ve Bilinç, "Merhamet Bilinci" ve "Emanet Bilinci" başlıkları, Turgay Aldemir
- Her Zaman Her yerde İyilik, Hüseyin Özhazar
- Hikâyelerle Kavramlar, ilgili başlıklar, Cilt 1 ve 2, Hüseyin Özhazar

25. HAFTA

İNSANIN YERYÜZÜNDEKİ KONUMU VE AHİRET

- Emanet (ahlaki sorumluluk, irade hürriyeti, akıl)
- Hilafet
- İbadet (kulluk, itaat)
- İmtihan (fitne, ibtila)

Ezber ayeti: Enfal: 27

AMAÇ / KAZANIM

- İnsanı dünya üzerindeki vazifeleriyle birlikte doğru tanımlar. Kur'an'ın insana ve dünya hayatına yüklediği anlamın farkına varır. Dünya hayatının bir imtihan sahası olduğunun farkına varır. İnsanlık ailesinin sorumlu bir bireyi olduğunun farkına varır. Arzın imarı ve neslin ıslahı için taşıdığı sorumlulukların önemini kavrar. İnsan olmanın emanete riayet, ibadete sadakat ve imtihanın farkına varmakla gerçekleşebileceğini bilir.

KAYNAKLAR

- Casiye 22

